

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/288/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120212422
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120212422.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú Líviu I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 60, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky C.. U. I., nar. XX.X.XXXX, bytom X. N., Za B. XXX/X, zastúpenej JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD, advokátom so sídlom Nitra, Piaristická 2 a otca P. E. I., nar. X.X.XXXX, bytom X. N., H. pri B. XXX/XX, zastúpený Mgr. Zuzanou Gálikovou, advokátkou so sídlom Nitra, Farská 33, o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd návrh otca **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným na Okresný súd Nitra dňa 6.11.2020 sa otec maloletej G. I., nar. XX.XX.XXXX domáhal zmeny úpravy práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu tak, že súd zverí maloletú do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazhe prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka mu neumožňuje styk v zmysle právoplatného vykonateľného rozhodnutia súdu, matka rozhodnutie nerešpektuje, termíny nedodríava a dieťa na styk s otcom riadne nepripravuje. Dokonca na maloletú pôsobí tak, aby dcéra k nemu nechcela ísť a zároveň ním opovrhla a zdieľala nenávisť voči jeho osobe ako sama matka. Matka svoj postoj prenáša na maloletú G.u, je ňou ovplyvnená. Rodičia boli zapojení do spolupráce s Centrom pre deti a rodiny Nitra (Ďalej len CDR), matka CDR navštevuje len formálne a odporúčania zamestnancov nerešpektuje. Matka svojim konaním ubližuje maloletej, spôsobuje jej traumu čo môže negatívne ovplyvniť psychický vývoj dieťaťa. Má za to, že matka opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje jeho styk s maloletou. (1)

K návrhu sa dňa 25.01.2021 vyjadrila matka, ktorá uviedla, že so závermi otca uvádzanými v návrhu nesúhlasí, nesúhlasí s tvrdeniami otca, že by na maloletú pôsobila v neprospech otca. Matka plne rešpektuje postavenie otca maloletej. Dcéru na stretnutie s otcom pripravuje a pozitívne ju motivuje. Napriek jej snahe dcéra styk s otcom v podobe trávenia dlhšieho času odmieta. Matka si tento postoj vysvetľuje opakovanými negatívnymi skúsenosťami dcéry s otcom, ako aj samotným správaním otca, ktorý stratil jej dôveru a nedokáže si ju získať späť. Otec vyvíja v súvislosti so stykom na maloletú tlak, ktorý na dieťa pôsobí demotivačne. Dieťa bolo vypočuté na ÚPSVaR a samé odôvodnilo svoj postoj k otcovi. Matka pravidelne komunikuje s ÚPSVaR, absolvovala v priebehu roka 2020 v CDR Nitra množstvo individuálnych a aj skupinových stretnutí s otcom aj maloletou. (2)

Otec maloletého dieťaťa vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že po rozvoze manželstva, pokiaľ nebolo súdne rozhodnutie právoplatné v časti úpravy styku, sa jeho kontakty s

dieťaťom realizovali tak, ako uznala matka za vhodné, pretože tvrdila, že sa bude stretávať s dieťaťom až po právoplatnom rozhodnutí súdu. Od 3/2019 sa kontakty s dieťaťom realizovali v zmysle súdneho rozhodnutia. Trávili spolu víkendy, dovolenky, v nepárnom týždni ju vyzdvihoval v utorok a vo štvrtok zo škôlky, mali spolu blízky vzťah a dieťa s ním rado trávilo čas. Koncom roka 2019 požiadal matku, aby mohol byť s dcérou dlhší čas, jednalo sa o rozšírenie styku o niekoľko hodín navyše, prípadne zabezpečiť dcéru rôzne krúžkové aktivity a kurzy. Matka s tým nesúhlasila. V roku 2018 sa asi dvakrát styk nerealizoval počas víkendu z dôvodu, že matka uviedla, že dcéra je chorá a nemôže ísť s ním a bola v starostlivosti starých rodičov mimo jej bydliska. Tento problém signalizoval UPSVaR. Stalo sa postupne, že mu dcéra pri preberaní začala hovoriť, že chce byť viac s mamou. Matka pri tomto nijako nereagovala a nijako dieťa neusmerňovala. Musel jej vysvetľovať, že aj on chce s ňou tráviť čas a dieťa na kontakt s ním vždy odišlo. Tieto problémy sa vyskytovali len pri preberaní dieťaťa na víkendové stretnutie, stretnutia počas pracovného týždňa prebiehali bez problémov. V roku 2019 prostredníctvom UPSVaR požiadal matku o rozšírenie styku napriek tomu, že styk sa podľa súdneho rozhodnutia realizoval dobre, matka s rozšírením styku nesúhlasila. V 5/2020 zaznamenal prvé odmietnutie dieťaťa odísť na víkendové stretnutie. Opakovala maloletá, že chce byť s mamou a nechce byť so ním. Postupne pri preberaní začala hovoriť, že ju mal zbiť, jeho mama sa na ňu špatne pozrela, že jej klamú, bolo to v období, keď si mal dieťa prevziať na prázdninový kontakt a už v tom čase sa víkendové stretnutia nerealizovali vôbec, dieťa mu ani nevedelo uviesť v čom ju mal klamať. Na každé stretnutie na styk prišiel, dieťa odmietalo ísť, myslí si, že to bolo z dôvodu, že matka ju ovplyvňuje a manipuluje. Takéto správanie matky začalo po období kedy podal návrh na vysporiadanie BSM na súd. Matka na neho podala trestné oznámenie na súd. Pokiaľ nie je škola, nemal s dieťaťom žiadny kontakt, víkendové stretnutia sa neuskutočnili, je s dcérou v telefonickom kontakte, prípadne jej píše správy, na tie však nereaguje. Boli s bývalou manželkou a maloletou zaradení do spolupráce s CDR, kde absolvoval individuálne aj spoločné stretnutia s matkou, s dieťaťom však nie, nakoľko ešte dieťa nebolo pripravené na stretnutia s ním. Od 12/2020 do 2/2021 sa nielen víkendové stretnutia, ale aj stretnutia v utorok a štvrtok nerealizovali. Pri odovzdávaní dieťaťa prípadne, keď jej chce niečo dať vidí, že pohľadom vždy hľadá matku, ako keby potrebovala súhlas od nej, kopíruje jej správanie. Bol ochotný sa dohodnúť na zmene styku s manželkou, že pokiaľ dieťa odmieta víkendové stretnutia, nech sa realizujú stretnutia v párnom týždni v utorok a vo štvrtok, rovnako ako v nepárnom týždni. Matka rovnako odmietla navrhovanú aktivitu zo strany CDR - spoločnú spoločenskú hru aj s maloletou - čo matka odmietla s odôvodnením, že s tým nesúhlasí jej aktuálny partner a jej PZ. Pred poradenstvom v CDR kedy bola poučená, že nemá dieťa prosieť, aby na styk išlo to následne realizovala. Z jeho pohľadu sa nezdalo, že má skutočný záujem o to, aby maloletá s ním išla, že úprimne dieťa motivuje. Pri príprave dieťaťa na styk matkou prítomný nebol, pretože sa realizuje v domácom prostredí matky. Pri odovzdávaní dcéry, kde bola matka vždy prítomná sa stalo, že niekedy dieťa usmerňovala a dohovárala jej, aby s ním išla. Niekedy sa tvárila nezúčastnená a nereagovala. Pri poslednom stretnutí mu dieťa povedalo, že nechce, aby bol jej otcom a manželka na toto len hĺkala bez inej reakcie. (3)

V záverečnom návrhu právna zástupkyňa otca uviedla, že otec má záujem podieľať sa na výchove a starostlivosti o maloleté dieťa, jeho aktuálny kontakt s dieťaťom v rozsahu 45 minút dva krát do týždňa nepovažuje za dostatočný. Otec však adekvátne vníma aj správy z CDR ako ja RPPS a preto ponecháva rozhodnutie vo veci na úvahu súdu s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa. (4)

Matka maloletého dieťaťa vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že po rozchode manželov dcéra chodila k otcovi veľmi rada, mala s otcom veľmi pekné zážitky. Často jej o nich rozprávala, postupne však si maloletá začala uvedomovať súvislosti ohľadom vzťahov v rodine otca, čím bola staršia, tým si viac uvedomovala komplikovanú povahu otca. Hovorila jej o tom, že v rodine otca sú často hádky medzi jeho rodičmi, ním a jeho bratom. Sťažovala si, že otec s ňou veľa krát manipuluje a podmieňuje plnenie určitých vecí a príkazov tým, že jej uvádza, že keď tak neurobí, nebude mať žiadnych priateľov a podobne. Dcéru navádzal na klamstvo resp. kde boli a niečo robili spoločne, napríklad, že boli v krčme. Rovnako sa pred dieťaťom na jej osobu vyjadroval ako o nesvojprávnej a dementnej, takto ju oslovoval aj v sms správach. Problém bol aj v tom, že počas víkendov dcéra a s ňou potrebovala aspoň telefonický kontakt. Cítila sa zle, že je od nej odlúčená. Otec na to reagoval, že dcéra si na ňu počas víkendov ani nespomenie a neakceptoval to, dokonca jej zobral mobil, ktorý jej za účelom kontaktu s ňou dala. Všetky tieto okolnosti, ktoré majú výrazný podiel na tom, že dcéra v súčasnosti odmieta kontakt s otcom a nechce s otcom ísť sa postupne nabaľovali od roku 2019. Ona súhlasila s rozšírením styku. Súhlasila s tým, aby jej otec dieťa nosil o 19:00 hod. potom jej však otec vyčítal, že sa nevie o dieťa postarať a preto mu ju dáva aj navyše a preto sa vrátili k pôvodnej úprave určeného styku. Dcéra sa jej opakovane pýtala, prečo ju posielal k otcovi, keď jej je tam zle. Jej reakcia bola taká, že

jej povedala, že je to jej otec a na tom sa nič nezmení. Bola to aj odpoveď na dcérine vyjadrenie, že už nechce, aby bol bývalý manžel jej otcom. Absolvovala všetky konzultácie a stretnutia v CDR, snažila sa dodržiavať rady a odporúčania. Aktuálne je situácia taká, že dieťa počas nepárneho týždňa je v utorok a vo štvrtok s otcom, kedy ju vezme zo školy a odovzdá jej ju v práci. Otec každý druhý piatok príde na styk s dcérou, nie je pravda, že by neotvorila dvere na styk, vždy dieťa motivuje na styk a dcéra je vždy na styk pripravená. (5)

Právny zástupca matky v záverečnom návrhu navrhol návrh otca zamietnuť nakoľko z vykonaného dokazovania nevplynulo, že je dôvodná zmena zverenia mal. dieťaťa. (6)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že do 11/2019 prebiehal styk s maloletou bez problémov, dokonca aj nad rámec súdneho rozhodnutia. Otec sa v roku 2019 domáhal väčšieho rozsahu styk, rodičom bola odporučená spolupráca s Familiam, prípadne z CDR, v tomto štádiu, keďže sa styk realizoval v zmysle súdneho rozhodnutia matka so spoluprácou nesúhlasila. V 5/2020 kontaktovala UPSVaR matka s tým, že dieťa odmieta kontakt s otcom, sú problémy v určitom správaní sa otca k dieťaťu. Po pohovore s otcom sa styk realizoval bez problémov a preto opätovne ponúknutá spolupráca sa CDR a prípadne UPSVaR podľa vyjadrenia matky nebola potrebná. V júli sa zrealizoval pohovor s dieťaťom, kedy bola matka upozornená na určité výchovné nedostatky vo vedení vzťahu k otcovi, následne obaja a rodičia súhlasili so spoluprácou s CDR, kde obaja počas celého obdobia spolupracovali na dobrovoľnej báze. Maloletá si veľmi zvykla na psychológa v zariadení. Počet určených hodín na spoluprácu bol vyčerpaný a ďalšia dobrovoľná spolupráca nebola realizovaná. Zo strany matky bola podmienená ukončením všetkých súdnych konaní zo strany otca. V záverečnom návrhu uviedol, že návrh otca na zmenu zverenia mal. dieťa nie je v najlepšom záujme mal. dieťaťa a preto navrhuje tento návrh v plnom rozsahu zamietnuť. (7)

V konaní bola vypočutá svedkyňa Mgr. R. I. - psychológ CDR Nitra, ktorá uviedla, že s dieťaťom v rámci spolupráce s rodinou a maloletou na základe odporúčania UPSVR pracovala. Jej úlohou bolo psychologické sprevádzanie dieťaťa na ceste k obnove vzťahovej väzby s otcom a s rodičmi pracovali sociálni pracovníci CDR, ona absolvovala dve individuálne stretnutia s rodičmi a stretli sa aj v rámci prípadovej konferencie. Jej úlohou nebolo zistiť, prečo dieťa odmieta realizácie kontaktov s otcom, ale úlohou bolo pripraviť dieťa na kontakt s otcom a posilniť dôveru dieťaťa k otcovi. V prípade, že dieťa bolo emočne nastavené tak, že by zvládlo interakciu s otcom, mohla sa zrealizovať. Maloletá však nielen verbálne odmietala kontakt s otcom na pôde CDR ale nebola ani tak emočne nastavená. Zistila, že prežíva nedôveru voči otcovi a dokonca obavu. Jej cieľom bolo tieto prežívania minimalizovať a odbúrať. V tomto smere si myslí, že sa jej v spolupráci s maloletou tieto ciele podarilo čiastočne naplniť. Zaznamenali zmenu v prežívaní dieťaťa. Pokiaľ sa dieťa stretávalo s otcom mimo CDR z jej pohľadu to bolo preto, že to tak bolo nastavené, čo akceptovala. Rodičia boli motivovaní aj k párovej terapii, resp. k rodinnej terapii. Nevyjadrili kladné stanovisko, ale na druhej strane to ani úplne nevylúčili. Obaja rodičia boli nastavení pozitívne k spolupráci s tým, že chcú spolupracovať za účelom obnovy vzťahu otca a maloletej. Obaja rodičia s CDR spolupracovali. Dieťa má vytvorený veľmi dobrý vzťah s matkou a pri zmene výchovného prostredia by to bol pre maloletú šok. Nedá sa povedať, že by dieťa odmietalo otca a lebo styk s otcom. Počas spolupráce s CDR dieťa nebolo priamo otvorené styku s otcom, cieľom bolo negatívne emočné prežívanie dieťa odbúrať, aby pozitívne prijímala stretnutia s otcom. Pracovala s dieťaťom, aby odbúrala jej aktívne reálne prežívanie. V prvom rade by mali rodičia absolvovať párovú terapiu a bolo by dobré, keby aj dieťa bolo zapojené do rodinnej terapie. Vzťah otca s dieťaťom resp. kontakt sa obnoví potom, ako si všetci zúčastnení vyriešia "svoje problémy z minulosti". Z jej postavenia nevplyva kompetencie posudzovať mieru a intenzitu zážitkov, ktoré mali vplyv na maloletú, bolo ich však viac. (8)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 4.11.2020 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- oznámenia otca o nerealizovaní styku s dieťaťom adresované UPSVaR zo dňa 17.09.2020, 25.09.2020, 30.09.2020, 12.10.2020, 27.10.2020, 09.11.2021, 09.12.2020, 21.12.2020, 04.06.2021, 21.06.2021+emailové správy
- úradné záznamy UPSVR zo dňa 20.10.2020 a 07.12.2018,
- doklady o úhrade školného za ZUŠ
- návrh dohody otca z 20.09.2020
- dohoda o spolupráci z CDR a dodatok k nej

- fotografie otca s maloletou
- priebežné správa CDR Nitra zo dňa 20.11.2021 a 27.01.2021
- komunikácia otca s CDR zo dňa 21.01.2021
- správa z roku 2021 emailové o nerealizovaní styku otca
- záverečná správa CDR zo dňa 02.03.2021
- komunikácia medzi rodičmi sms od roku 2018 do roku 2020
- správy z RPPS zo dňa 12.05.2021 a zo dňa 15.06.2021
- rodný list mal. dieťaťa
- pripojený spis Okresného súdu Nitra 11P/142/2016 a z neho rozsudok zo dňa a rozsudok Krajského súdu v Nitra zo dňa 02.11.2016 a zistil tento skutočný a právny stav: (9)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra 11P/142/2016-126 zo dňa 02.11.2016 bolo manželstvo rodičov maloletej G. I., nar. XX.XX.XXXX rozvedené, maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu dieťaťa sumou 150 eur mesačne a zároveň bol upravený styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s dieťaťom stretávať každý páry týždeň kalendárneho roka od piatka od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý nepárny týždeň kalendárneho roka v utorok a vo štvrtok od 15:00hod. do 18:00 hod., každoročne 24.12 od 9:00hod do 17:00 hod. a 26.12. od 9:00 hod. do 18.00 hod. a v každom nepárnom kalendárnom roku od 31.12. od 18:00 hod. do 01.01. do nasledujúceho roka do 11:00 hod., každoročne od 01.07 od 9:00 hod do 14.07 do 18:00 hod. a od 1.8. od 9:00 hod do 14.8 do 18:00 hod. Krajský súd v Nitre rozsudkom 5CoP/25/2017-191 zo dňa 25.10 2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Nitra v napadnutej časti výroku o určení výživného a náhrade trov konania, po odvolaní sa matky. (10)

Maloletá je v súčasnosti v osobnej starostlivosti matky, kontakty otca s maloletou sa realizovali po rozvoде manželstva v zmysle súdneho rozhodnutia až do 5/2020. Od 5/2020 začala maloletá odmietať víkendové stretnutia s otcom opakovala, že chce byť viac s matkou. Od 12/2020 do 2/2021 sa nielen víkendové stretnutia, ale ani stretnutia v utorok a vo štvrtok v nepárnom týždni nerealizovali. Od 3/2021 sa otec s dieťaťom stretáva na týždennej báze v utorok a vo štvrtok od 15:00 hod. v rozsahu 30 až 65 minút. Maloletá širší styk s otcom odmieta. Obaja rodičia mali a majú rozdielne názory prečo maloletá odmieta víkendové stretnutia s otcom. Dňa 11.9.2020 otec podal na Okresný súd Nitra návrh na výkon rozhodnutia z dôvodu, že matka termíny stretnutí nedodržiava, súdne rozhodnutie nerešpektuje a dieťa na styk s ním nepripravuje. Súd vo veci výkonu rozhodnutia doteraz nerozhodol. Konanie je vedené pod sp. zn. 11Em/6/2020. (11)

Rodina bola zaradená do spolupráce s Centrom pre deti a rodiny Nitra z dôvodu problematickej komunikácie rodičov a problémov pri realizácii styku maloletého dieťaťa s otcom. Rodičia s CDR spolupracovali na dobrovoľnej báze na základe odporúčania UPSVaR Nitra. CDR s rodinou od 17.07.2020 do 2.3.2021 intenzívne pracovalo, bolo vyčerpaných 40 hodín v zmysle odporúčaní SPODaSK, realizovalo sa sociálne poradenstvo, psychologické poradenstvo, stretnutia boli zamerané na pomoc pri zlepšení obnovy vzťahu maloletého dieťaťa s otcom, na posilnenie role rodiča, pomoc pri úprave vzájomnej komunikácie rodičov s ohľadom na maloleté dieťa ako aj podporu rodičov pri hľadaní iných alternatívnych možností riešenia problémových situácií. Stretnutia v rámci psychologického poradenstva boli zamerané na prežívanie dieťaťa na odbornú pomoc a podporu pri znovu nadväzovaní vzťahu dieťaťa s otcom a na edukáciu rodičov ohľadom prežívania dieťaťa. Otec v priebehu spolupráce s CDR podal na súd návrh na zmenu zverenia maloletého dieťaťa aj návrh na výkon rozhodnutia, ktoré vopred s CDR nekonzultoval, ktoré mohli spoluprácu s CDR ovplyvniť. (12)

Zo záverečnej správy CDR Nitra zo dňa 02.03.2021 súd zistil, že rodičia sa v rámci stretnutí dokázali dohodnúť na určitých pravidlách avšak komunikácia medzi nimi je z pohľadu CDR stále narušená, no obaja rodičia sú motivovaní riešiť záťažovú situáciu rodiny a majú záujem obnoviť vzťah maloletého dieťaťa s otcom. Zo správy vyplýva, že maloleté dieťa v čase spolupráce odmietalo možnosť kontaktov s otcom aj v priestoroch ambulancie. U oboch rodičov bol zistený záujem o zdravý psychický a emočný vývoj dieťa, rodičia boli motivovaní k spolupráci so psychológom. Rodičia spochybňujú úsilie a motiváciu druhého rodiča v procese zmeny a spôsob vzájomnej komunikácie medzi rodičmi môže negatívne vplývať na žiadanú zmenu v správaní a prežívaní maloletého dieťaťa. Od oboch rodičov sa vyžaduje trpezlivý prístup k maloletému dieťaťu, rešpektovanie základných potrieb maloletého dieťa (pocit istoty a bezpečia, dôvery), nevyvíjať na neho nadmerný tlak, načúvať maloletému dieťaťu, akceptovať jeho pohľady na situácie aj keď pre rodiča možno nemajú racionálny základ. Rodičia odmietli odporúčenie

absolvovať rodinnú alebo párovú terapiu. Obaja rodičia s Centrom intenzívne spolupracovali, snažili sa akceptovať odporúčania CDR v rámci zlepšenia ich komunikácie a v rámci procesu obnovy vzťahu otca a dieťaťa. (13)

Maloletá ako aj rodičia dieťa boli odporučení na RPPS ÚPSVaR Nitra. V rámci konzultácií bola maloletá G. vypočutá psychológom dňa 26.04.2021, kde zopakovala svoje vyjadrenia pred kolíznym opatrovníkom, ktoré sa týkali jej vzťahu k otcovi (otec ju oklamal, nútil do jedla, schovával jej telefón, nedovolil volať s mamou, nadával na jej mamu a rodičov, hádal sa so svojou rodinou a podobne). Po analýze jej tvrdení psychológ ustálil, že ide o bežné životné a výchovné udalosti, ktoré sa udiali na strane otca a sú riešiteľné, nie sú kontraindikáciou kontaktov. Dieťa odmietavo reagovalo, odmietalo stretnutia s otcom, od otca požadovalo zmeny a ústupky, no sama žiaden nebola ochotná urobiť. Kontakty otca s maloletou sa podarilo obnoviť, realizujú sa však krátkodobo, z pohľadu otca nie dostatočne. Psychológ RPPS uviedol, že emocionálne naviazanie maloletej G. na matku je veľmi silné, dieťa sa pri nej cíti bezpečne. Pohľad dieťaťa na otca je zase neprimerane kritický a situácie ktoré maloletá opisuje nie sú vážnou bariérou v kontaktovaní sa s ním. Ide skôr o odcudzenie sa s otcom a v súčasnosti otec nedokáže nájsť spôsob ako sa k dcére priblížiť, každý jeho pokus a snaha priblíženia sa je dieťaťom odmietnutý a tým sa u otca vytvára vnútorná neistota. Otec následne hľadá dôvody pre ktoré sa to deje a tie vidí najmä v matke dieťaťa čo niekedy nevhodne pred dcérou dá najavo. Dcéra matku prirodzene vnútorne bráni a voči otcovi si vytvára ešte väčší odstup. Tento začarovaný cyklus bráni vo vytvorení vzťahovej väzby s otcom ktorá bola pretrhnutá. Pri úvahách o zmene zverenia maloletej Lívií do osobnej starostlivosti otca možno konštatovať, že by išlo o veľmi riskantné rozhodnutie, ktoré by sa u dieťaťa mohlo prejaviť v psychickej rovine. Ani rodičia ani dieťa na takúto zmenu nie sú vnútorne pripravení. Aktuálne je dôležité podporovať aj keď krátkodobé kontakty otca s dcérou a zo strany matky vytvárať motivujúcu atmosféru a zo strany otca nekritické a láskavé podnety smerom k dcére aj keď prežíva sklamanie, že kontakty nie sú podľa jeho očakávaní. Je na otcovi, aby pozitíva dieťaťa ocenil (záľuby dieťaťa) využil pri stretávaní a tým si k nej našiel cestu. Iné nátlakové formy budú mať z pohľadu psychológa skôr kontraproduktívny efekt. Psychológ zrealizoval s rodičmi opakované stretnutie v 6/2021 s tým, že rodičia potvrdili, že kontakty sa realizujú každý utorok a vo štvrtok. Na strane matky bolo psychológom zaznamenané ústretové správanie, čomu otec dieťa nedôveroval, vnímal to ako pretváрку a opakovane mal tendenciu vracat' sa do minulosti a hľadať príčiny odmietavého správania sa dcéry voči nemu. Takýto postoj vytváral bariéru v komunikácii, nakoľko každý nový podnet a pohľad na alternatívy zlepšenia vzťahu do budúcnosti, ktorý podporovala aj matka bol zablokovaný negatívnou mienkou otca ohľadom minulosti. Otec neakceptoval návrh ÚPSVaR spolupracovať na podpore a zintenzívnení jeho vzťahu s dcérou, ktorý podporovala aj matka. Psychológ poukázal na rezervy v oblasti komunikácie tak vo vzťahu otca k dcére ako aj medzi rodičmi, čo vytvára bariéru v zintenzívnení vzťahov otca s dcérou. Najväčšou bariérou je nedôvera otca v ozajstný záujem matky kontakty otca s dcérou a jeho sklamanie zo sklamaní dcéry v minulosti, ku ktorému má potrebu opakovane sa vracat' a vyčítat' to matke dieťaťa čím vyvoláva rezignáciu u matky a narúša následný pozitívny rozvoj vzťahu s dcérou. (14)

Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. v platnom znení (ďalej len Zákona o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. (15)

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (16)

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvođe. (17)

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvođe, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. (18)

Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne zámerné neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa ods. 1 alebo ods. 2, súd na návrh niektorého. (19)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej G.j nebol podaný dôvodne, pretože nestala zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu zverenia maloletého dieťaťa a nie sú splnené zákonné podmienky pre zmenu zverenia maloletej z osobnej starostlivosti matky do osobnej starostlivosti otca podľa ustanovenia § 25 ods. X Zákona o rodine. Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd zároveň musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Pokiaľ niektorý z rodičov nerešpektuje práva druhého rodiča, ako aj práva maloletého dieťaťa, sú tu vážne pochybnosti o výchovnej spôsobilosti takéhoto rodiča. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu umiestnenia maloletého dieťaťa v zmysle ustanovenia § 25 ods. 4 Zákona o rodine je, že jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerné neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený v dohode rodičov, alebo v súdnom rozhodnutí. Táto podmienka zmeny zverenia v tomto konaní nebola preukázaná a naplnená a súd nemôže konštatovať, že matka nerešpektuje práva otca vo vzťahu k dieťaťu. (20)

Na základe vyjadrení rodičov, kolízneho opatrovníka ale hlavne z výsledkov práce s rodinou a intervencie, ktorá bola rodine poskytnutá zo strany CDR aj RPPS UPSVaR Nitra nebolo preukázané, že matka dieťaťa neumožňuje otcovi styk s dieťaťom, opakovane mu bráni a svojim správaním ho znemožňuje. Styk maloletej Lívie sa realizoval v zmysle súdneho rozhodnutia, aj počas víkendov a prázdnin. Aktuálne sa styk realizuje len počas pracovného týždňa v utorky a vo štvrtky v kratšom rozsahu ako súd ustanovil. Dieťa dlhší kontakt a prespávanie u otca odmieta. V konaní nebolo zistené, že sa tak deje z dôvodu správania sa matky, ktorá by nerešpektovala právo maloletého dieťaťa na styk s otcom. Sociálne pracovníčky ako aj psychológovia CDR a RPPS Nitra, konštatovali, že obaja rodičia, teda aj matka, majú záujem spolupracovať na obnove väzby otca s maloletou Líviou. Matka na dobrovoľnej báze (po odporučení UPSVaR Nitra) aktívne s CDR spolupracovala. Psychológ RPPS v Nitre konštatoval, že emocionálne naviazanie maloletej Lívie na matku je veľmi silné, dieťa sa pri nej cíti bezpečne a pohľad dieťaťa na otca je zase neprimerane kritický aj keď situácie, ktoré maloletá opisuje, nie sú vážnou bariérou v kontaktovaní sa s ním (ide skôr o odcudzenie sa s otcom) a v súčasnosti otec nedokáže nájsť spôsob ako sa k dcére priblížiť. U oboch rodičov sú rezervy v oblasti komunikácie a tiež v komunikácii vo vzťahu otca k dcérou, čo bráni v intenzívnejších kontaktoch a vzťahov otca s dcérou. Najväčšou bariérou je nedôvera otca v ozajstný záujem matky kontakty otca s dcérou a jeho sklamanie z dcéry v minulosti, ku ktorému má potrebu opakovane sa vracaať a vyčítať to matke dieťaťa čím vyvoláva rezignáciu u matky a narúša následný pozitívny rozvoj vzťahu s dcérou. Z výpovede svedkyne ako aj zo správy psychológa UPSVaR vyplynulo, že je potrebné, aby rodičia absolvovali párovú rodinnú terapiu a bolo by dobré, keby aj dieťa bolo zapojené do rodinnej terapie. Vzťah otca s dieťaťom resp. kontakt sa obnoví potom, ako si všetci zúčastnení vyriešia "svoje problémy z minulosti". Na zmenu zverenia dieťaťa do starostlivosti otca nie sú vnútorne pripravení ani rodičia a ani dieťa, zmena zverenia by sa u dieťaťa mohla prejaviť v psychickej rovine. Svedkyňa potvrdila, že samo dieťa styk s otcom nielen verbálne, ale nie je naň samo ani emočne pripravené (prežíva nedôveru k otcovi). Z dôvodu, že psychológ CDR aj RPPS UPSVaR pomenovali dôvody odmietania kontaktov resp. širšieho styku maloletej s otcom, súd návrh otca na doplnenie dokazovania znaleckým dokazovaním znalcom z odboru poradenskej psychológie zamietol. (21)

Súd konštatuje, že nie sú splnené zákonné podmienky pre zmenu zverenia maloletej G.j z osobnej starostlivosti matky do osobnej starostlivosti otca podľa ustanovenia § 25 ods. 4 Zákona o rodine. Problémom zúženého styku otca s dieťaťom (styk sa v obmedzenom režime realizuje) sú viaceré faktory: problematické vzťahy rodičov, ich nedoriešené problémy z minulosti, nedôvera otca vo vzťahu k matke dieťaťa aj k snahám matky podporovať jeho styk s dieťaťom, ako aj prístup otca k maloletému dieťaťu a jeho komunikácia s ním. Nie je možné po vykonanom dokazovaní konštatovať, že matka neumožňuje

otcovi styk s dieťaťom a úmyselne mu v ňom bráni. V súčasnej dobe sa javí ako nevyhnutne potrebné pre aktívny styk otca s maloletou Líviou zabezpečiť takú úroveň komunikácie a kooperácie rodičov, ktorá by priniesla do života maloletej ako aj samotných rodičov dieťaťa stav, aby bolo postupne naplnené právoplatné rozhodnutie súdu, na základe ktorého je otec dieťaťa oprávnený stretávať sa s maloletou v stanovených časových intervaloch. Obaja rodičia majú za povinnosť vyvinúť maximálne úsilie smerujúce k tomu, aby ich komunikácia a spolupráca bola konštruktívna, aby bola pod dohľadom psychológa prípadne iného oprávneného subjektu (zatiaľ sa rodičom tento cieľ naplniť nepodarilo). Za tým účelom, pokiaľ v konaní o výkon rozhodnutia nebude nariadené neodkladné opatrenia - uloženie povinnosti rodičom a ich maloletému dieťaťu podrobiť sa psychologickému poradenstvu, súd začne konanie o nariadenie výchovného opatrenia podľa ustanovenia §37 ods. 2 pís. d) Zákona o rodine. (22)

Súd preto návrh otca na zmenu zverenia maloletej Lívie Ficovej ako nedôvodný zamietol. (23)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (24)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.